

ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Формування трудового потенціалу і перспективи його реалізації є визначальними для майбутнього України та створення умов переходу до інноваційної моделі розвитку. В той же час, рівень і якість трудового потенціалу є фундаментом життєзабезпеченості та стабільності у суспільстві, відіграють провідну роль у забезпеченні конкурентоспроможності економіки України. В даний час, трудовий потенціал є визначальним в ефективності господарювання і конкурентної переваги на ринку для підприємства. Дослідження проблеми ефективності використання трудового потенціалу підприємства має велике значення на сучасному етапі розвитку економічних стосунків.

Загострення проблем відтворення трудового потенціалу в період трансформації економіки вимагає переосмислення наукового доробку з питань його розвитку, регулювання зайнятості населення та врахування в дослідженнях тих суперечностей, умов та чинників, що визначають перспективи економічного зростання держави та утвердження нової економічної моделі зайнятості.

Проблемі формування і використання трудового потенціалу підприємств присвячено немало наукових праць як в Україні, так і в інших країнах. Найбільш вагомими є дослідження О.А. Бугуцького, В.К. Горкавого, О.І. Здоровцова, В.О. Кірсанова, И.С. Пасхавера, Л.І. Шепотько, К.І. Якуби, а також роботи В.Г. Андрійчука, Л.М. Анічина, В.С. Дієсперова Т.І. Купалової, В.І. Лишиленко, В.Ф. Машенкова, П.Т. Саблука, М.Ф. Соловійова, В.Й. Шияна та ін.

Метою даної наукової публікації є спроба узагальнення науково-практичного досвіду щодо ефективного використання трудового потенціалу українців в умовах становлення й функціонування національного ринку праці та виявлення й аналіз проблем і перспектив розвитку трудового потенціалу, а також вироблення пропозицій щодо подолання кризових явищ.

На формування трудового потенціалу впливають відповідні фактори. Одним з яких є заробітна плата. Заробітна плата для більшості працюючих українців фактично перетворилася на один із варіантів соціальної допомоги, який мало залежить від результатів праці. Рівень оплати праці в державі є заниженим, що не сприяє економічному зростанню, тому оплату праці треба поступово підвищувати з метою стимулювання зростання її продуктивності.

Зокрема, гідна праця для всіх громадян залишається актуальним орієнтиром соціальної політики української держави. Слід розуміти, що підвищення заробітної плати – це збільшення доходів до місцевих бюджетів, збільшення відрахувань до Пенсійного фонду, зменшення трудової міграції. В умовах відкритості ринків Україна не в змозі втримати висококваліфікованих спеціалістів, не підвищуючи середню заробітну плату.

Важливою особливістю сучасних господарюючих структур є те, що вони майже втратили контроль за станом свого трудового потенціалу та процесами його формування й використання. Так, падіння обсягів виробництва, криза неплатежів, затримки у виплаті заробітної плати та її низький рівень обумовлюють погіршення професійно-кваліфікаційного рівня працівників, їхнього морального, мотиваційного й творчого потенціалів, що, в свою чергу, заважає проведенню реструктуризації виробництва, впровадженню новітніх технологій та виробництву конкурентоспроможної продукції.

Падіння продуктивності праці обумовлене найбільшою мірою зниженням середнього денного виробітку та зменшенням кількості відпрацьованих робочих днів. Збільшення продуктивності праці на підприємствах можливе не тільки за рахунок використання інтенсивних факторів, але й за рахунок екстенсивних.

Таким чином, підвищення ефективності функціонування підприємств є загальною державною проблемою, вирішення якої можливе лише за умов ефективного використання всіх елементів виробничого процесу.

При цьому покращання використання трудового потенціалу є домінантою в контексті економічного зростання і розвитку національної економіки.